

Brüssel, 25. november 2015
(OR. en)

14201/15

RECH 278

MÄRKUS

Saatja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I)
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	13930/15 RECH 272
Teema:	Eelnõu: nõukogu järelused teadusuuringute usaldusväärsuse kohta – <i>Vastuvõtmine</i>

1. Eesistujariik Luksemburgi jaoks on teadusuuringute usaldusväärsus teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas üks peamistest prioriteetidest. Seoses sellega esitas eesistujariik teemakohaste nõukogu järelusede eelnõu. Järelusede eelnõu arutati teaduse töörühma 5. ja 26. oktoobri ning 5. novembri 2015. aasta koosolekul.
2. Alaliste esindajate komitee vaatas kõnealuste järelusede eelnõu läbi oma 20. novembri 2015. aasta koosolekul, lahendas seni lahtised küsimused ning nõustus esitama järelusede eelnõu vastuvõtmiseks 30. novembril – 1. detsembril 2015 kokku tulevale konkurentsivõime nõukogule. Poola on esitanud pärast hiljutisi riiklikke valimisi kogu teksti suhtes üldise analüüsi reservatsiooni (nagu on märgitud käesoleva märkuse lisas joonealuses märkuses).
3. Seetõttu palutakse nõukogul (konkurentsivõime) kõnealused järelused käesoleva märkuse lisas esitatud kujul vastu võtta.

**EELNÕU: NÕUKOGU JÄRELDUSED TEADUSUURINGUTE USALDUSVÄÄRSUSE
KOHTA^{1,2}**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- komisjoni soovitus Euroopa teadlaste harta kohta,³ milles luuakse alus eetilistele tavadele ja peamistele eetilistele põhimõtetele teadlaste ja seotud organisatsioonide jaoks, et nad tegutseksid oma töökeskkonnas vastutustundlikult;
- ELi teadus- ja innovatsioonitegevuses peamiste eetiliste põhimõtete ja usaldusvääruse järgimist, nagu nõutakse ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020”⁴ hõlmatud tegevuse puhul;
- Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud akadeemilise vabaduse ja teadusuuringute mittepiiramise järgimist;
- Euroopa Teadusfondi (ESF) ja akadeemiate liidu All European Academies (ALLEA) poolt koostatud teadusuuringute usaldusväärust käsitlevat Euroopa käitumisjuhendit⁵,

¹ PL: üldine analüüsi reservatsioon.

² Käesolevates järeldustes tähendab teadusuuringute usaldusväärus teadusuuringute tegemist kõige kõrgemate professionaalsuse ja ranguse standardite kohaselt ning teadusuuringute jäädvustamist väljaannetes ja mujal täpselt, objektiivselt ja tõepäraselt. Teadusuuringute hea tava hõlmab teaduseetikat kavandamise ja katsete etapis, samuti avaldamiseetikat seoses analüüsi ja levitamisega (peamine allikas: Irish Universities Association -www.iua.ie- ja Royal Irish Academy -www.ria.ie-).

³ 7321/05.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1291/2013, 11. detsember 2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020” aastateks 2014–2020.

⁵ *The European Code of Conduct for Research Integrity* (ESF ja ALLEA, 2011), kättesaadav aadressil: http://www.esf.org/fileadmin/Public_documents/Publications/Code_Conduct_ResearchIntegrity.pdf

Teadusuuringute usaldusväärsus kui teadusuuringute tipptaseme ja sotsiaal-majandusliku tähtsuse võti

1. LEIAB, et teadusuuringute usaldusväärsus on kvaliteetsete teadusuuringute alus ning teadusuuringute ja innovatsiooni tipptaseme saavutamise eeltingimus nii Euroopas kui väljaspool. RÕHUTAB akadeemilisele vabadusele ja usaldusväärsusele tuginevate teadusuuringute ja innovatsiooni tähtsust olulise elemendina selleks, et luua usaldusväärne teadmusbaas, mis viib sotsiaalmajandusliku arengu ja eduni ning parandab kodanike elustandardit, tervist ja heaolu;
2. TUNNISTAB, et teaduslik väljund ja teadusinfo levitamine on suurenenud kogu maailmas ning sellega seoses RÕHUTAB heade tavade tähtsust teadusuuringute ja innovatsiooni tsükli kõigis etappides;
3. TUNNISTAB, kui oluline on avatud teadus kui teadusuuringute usaldusväärsuse tugevdamise mehhanism, samas kui teadusuuringute usaldusväärsus annab panuse avatud teadusse;

Teadusuuringutega seotud väärkäitumise sotsiaal-majanduslik mõju ja selle ennetamine

4. TUNNISTAB, et teadusuuringutega seotud väärkäitumine võib kahjustada nii avaliku kui erasektori teadusuuringute usaldusväärsust⁶, ning TUNNISTAB, et teadusuuringutega seotud väärkäitumine, sealhulgas küsitavad uurimistavad, võivad tuua kaasa märkimisväärse negatiivse majandusliku mõju ja kulud nii avalikule kui erasektorile ning sellel võivad olla tagajärjed:
 - a) *üksikisikutele ja ühiskonnale*: valed tulemused või ohtlikud teadusuuringute ja innovatsiooni tulemid või protsessid võivad minna ringlusse või avalikuks saada ning ühiskond või teised teadlased võivad need ulatuslikult omaks võtta, millel võivad olla tõsised tagajärjed, sealhulgas teadusliku progressi takistamine;

⁶ Teadusuuringutega seotud väärkäitumise all mõistetakse teadusuuringute usaldusväärsuse rikkumist. Teadusuuringutega seotud väärkäitumine hõlmab tulemuste kavandamisel, teostamisel või nendest aruandmisel toimuvat andmete fabritseerimist, võltsimist, plagiaati või alusetut omastamist ning muid küsitavaid uurimistavasid, kuna sellised rikkumised kahjustavad teadustulemusi (peamine allikas: OECD (2007): „*Best practices for ensuring scientific integrity and preventing misconduct*”).

- b) *avalikule poliitikale*: ebausaldusväärsed andmed või nõuanded võivad tuua kaasa halva poliitikakujundamise;
 - c) *avalik-õiguslikele asutustele*: võidakse kahjustada asutuste suutlikkust toetada ja edendada teadusuuringuid pädeval ja vastutustundlikul moel;
 - d) *üldsuse usaldusele*: teadusuuringutega seotud väärkäitumine ja avaliku sektori vahendite kuritarvitamine võivad tuua kaasa üldsuse usalduse kaotamise ja teaduse toetamise lõpetamise ning seeläbi seada ohtu teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise jätkusuutlikkuse;
5. LEIAB, et vaatamata akadeemilise vabaduse austamisele lasub peamine vastutus teadusuuringute usaldusväärse eest teadlastel endil ning üldine vastutus ka institutsiooni tasandil; sellest tulenevalt KUTSUB ÜLES edendama teadusuuringute usaldusväärse institutsioonilist kultuuri, et luua peamiselt selgete institutsiooniliste eeskirjade, menetluste ja suuniste abil ning heade tavade vahetamisel põhineva koolituse ja juhendamise kaudu keskkond, kus oodatakse vastutustundlikku käitumist nii üksikisiku kui ka institutsiooni tasandil;
6. TOONITAB, et on vaja meetmeid teadusuuringutega seotud väärkäitumise, sealhulgas küsitavate uurimistavade ennetamiseks ja käsitlemiseks; KUTSUB teadusorganisatsioone ja liikmesriike ÜLES leidma sobivaid kanaleid, et uurida teadlaste väidetavat väärkäitumist ja, kui see on asjakohane, siis asutusi, kus teadusuuringutega seotud väärkäitumine aset leiab; ning RÕHUTAB, millist rolli võivad sellega seoses mängida teadlaste karjääri eri etappidel haridus, koolitus ja elukestev õpe;

Teadusuuringute usaldusväärsuse edendamine ELi ja liikmesriikide tasandil

7. NÕUSTUB teadusuuringute usaldusväärsuse edendamise väärtuse ja kasulikkusega üksikisiku ja institutsiooni tasandil ning LEIAB, et teadusuuringud ELi ja liikmesriikide tasandil peaksid tuginema Euroopa Teadusfondi (ESF) ja akadeemiate liidu All European Academies (ALLEA) koostatud teadusuuringute usaldusväärsust käsitlevas Euroopa käitumisjuhendis sisalduvatele põhimõtetele, milleks on:
 - ausus,
 - usaldusväärsus,
 - objektiivsus,
 - erapooletus ja sõltumatus,
 - avatud teabevahetus,
 - hoolsuskohustus,
 - õiglus,
 - vastutus tulevaste teaduspõlvkondade ees;
8. RÕHUTAB vajadust rakendada teadusuuringute usaldusväärsuse põhimõtteid kui Euroopa teadusuuringute kvaliteedi tagatist, vältides samas täiendavat halduskoormust; sellega seoses TUNNISTAB teadusringkonna, sealhulgas Euroopa teadusruumi sidusrühmade ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide, samuti asjakohaste riigiasutuste tehtud jõupingutusi olemasolevate põhimõtete ja käitumisjuhendite rakendamise toetamiseks;
9. TERVITAB eespool nimetatud teadusuuringute usaldusväärsust käsitleva Euroopa käitumisjuhendi kohaldamist komisjoni poolt programmis „Horisont 2020”; ning KUTSUB ÜLES kohaldama käitumisjuhendit järjepidevalt ELi rahastatavate teadusuuringute puhul;

10. KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES edendama olemasolevaid teadusuuringute usaldusväärsusega tegelevaid võrgustikke, nagu Euroopa teadusuuringute usaldusväärsusega tegelevate asutuste võrk (*European Network of Research Integrity Offices, ENRIO*), sealhulgas koolitajate koolitamise põhimõttele tuginevaid koolitustegevusi, et suurendada Euroopas teadusuuringute usaldusväärsuse tavade järjepidevust;
11. KUTSUB liikmesriike ÜLES suurendama koostöös komisjoniga jõupingutusi vastastikuste õppeürituste alal, sealhulgas Euroopa teadusruumi ja innovatsiooni komitee (ERAC) ning programmi „Horisont 2020” poliitika toetusvahendi raames; INNUSTAB vahetama teadusuuringute usaldusväärsuse valdkonnas parimaid tavasid, näiteks seoses haridusalaste tegevuste, sealhulgas doktoriõppe ja asjakohaste elukestva õppe programmidega, samuti institutsiooniliste muutuste edendamise alal;
12. KUTSUB liikmesriike, teadusuuringute rahastajaid ja teadusringkonda ÜLES uurima koos võimalusi teadusuuringutega seotud väärkäitumisele ajendavate stiimulite vähendamiseks, keskendudes positiivsetele stiimulitele, mille eesmärk on edendada kvaliteetseid teadusuuringuid, ning KUTSUB neid ÜLES töötama välja suuniseid väärkäitumise käsitlemiseks;
13. KUTSUB ÜLES kõiki asjaomaseid osalisi, sealhulgas üksikteadlasi, teadusringkonda, teadusuuringuid tegevaid ja neid rahastavaid organisatsioone, kõrgkooli, avaliku sektori asutusi ja teadusajakirjade toimetajaid, töötama välja ja rakendama poliitikat eesmärgiga edendada teadusuuringute usaldusväärsust ning ennetada ja käsitleda teadusuuringutega seotud väärkäitumist, sealhulgas küsitavaid uurimistavasid.
